

TIEDOTUKSIA

Auvo Kostiainen
Vt. apul.prof.
Turun yliopisto, historian laitos

American Historical Associationin konferenssi

Järjestyksessä 102. Yhdysvaltain historiantutkijoiden keskeisen järjestön, American Historical Associationin, konferenssi pidettiin lumettomassa pääkaupungissa Washingtonissa 27.-30. joulukuuta 1987.

AHAN konferenssit ovat aina todella suurten historiantutkijoiden joukkojen kokoontumisia, joissa on mukana paitsi amerikkalaisia, myös muista maista tulleita tutkijoita. Samalla tilaisuudet ovat erinomaisia näköalapaikkoja siihen, minkälaisia virtauksia alalla on kulloinkin nähtävissä. Tähän konferenssiin osallistui noin kaksi tuhatta historioitsijaa noin 20 maasta. Lisäksi toista sataa amerikkalaista kirjankustantajaa oli asettanut tuotteitaan näytteille.

Ehkäpä ensimmäistä kertaa mukana oli edustajia myös Suomesta. Turun yliopiston kansainvälisesti tunnettua siirtolaishistorian tutkimusta edusti kolme tutkijaa, jotka kokoontuivat chicagolaisen professori Melvin G. Hollin johdolla istuntoon, jonka teemana oli siirtolaisten sopeutuminen ja sopeutumattomuus amerikkalaiseen yhteiskuntaan "Immigrant Ambivalence: Adaptation, Repatriation, and Radicalism". Suomalaisien matkaa olivat rahallisesti tukeneet mm. Siirtolaisuusinstituutin Lehtisen rahasto ja Suomi-Seura.

Turkulaiset esiintyivät seuraavin tee-

moin: Auvo Kostiainen - "Radical Ideology versus Ethnic Social Activities: Finnish-Americans and the Communist Party of USA, 1924-1932". Siinä käsiteltiin amerikkansuomalaisten haalitoiminnan perinnettä, joka erityisen vahvana on ollut työväenliikkeen eri haarojen piirissä. Tavoitteena haaleissa on ollut yhdistää radikaali aate-maailma erilaisiin sosiaalisiin ja ajanvietteellisiin toimintoihin. Esitelmöitsijän teesinä olikin, että huolimatta yrityksistä ei yhdistäminen ole ollut vaivatonta, vaan se on jopa johtanut huomattavan suuren radikaalin jäsenjoukon eroamiseen esimerkiksi kommunistisista järjestöistä, jotka aikanaan olivat hyvin merkittävässä asemassa amerikkansuomalaisten keskuudessa.

Reino Kero esitteli Pohjois-Amerikasta tapahtunutta siirtolaisuutta Neuvosto-Karjalaan 1930-luvun alussa "Social, Economic and Ideological Factors in the Return Migration of Finnish-North American Communists to Soviet Karelia in the 1930s". Kero käsitteli noin 6000 Yhdysvaltain ja Kanadan suomalaisen "exodus-ta" suuren talouslaman koettelemasta Pohjois-Amerikasta rakentamaan uudenlaista yhteiskuntaa Neuvosto-Karjalassa. Lähtö sinne oli seurausta sopeutumattomuudesta ja pettymyksestä. Uskottiin, että

Neuvostoliitto todella pystyisi tarjoamaan työtä. Näiden siirtolaisten merkitys oli erityisen suuri Neuvosto-Karjalan metsäteollisuuden kehittämisessä. Kuitenkin monet pettyivät jälleen, erityisesti asuntojen heikko taso ja kulutustavaroiden saatauvuus tuotti ongelmia. Siksi monet yrittivät ja onnistuivatkin palaamaan takaisin Pohjois-Amerikkaan.

Keijo Virtanen tarkasteli esitelmässään "Counter-Cultures in Action: Adaptation of Finnish Immigrants to American Society and Repatriation to Finland" yleisellä tasolla erilaisia siirtolaisen sopeutumiso ongelmia. Monet niistä ovat seurausta siitä, että Amerikkaan tulleilla siirtolaisilla oli oma etninen kulttuuriperintönsä. Esitelmöitsijä myös tarkasteli erilaisia vaikutuksia, joita palaavilla siirtolaisilla on ollut Suomessa. Esimerkiksi on voitu todeta, että monet toivat mukanaan paitsi Amerikassa hankittua varallisuutta, myös ideoita ja uusia menettelytapoja, joiden avulla voitiin kehittää esimerkiksi suomalaista maataloutta.

Esitelmien yhteisenä kommentaattorina oli floridalainen professori George E. Pozetta, itse italialaista sukujuurta. Hänen ja puheenjohtaja Hollin virittämien kysymysten kautta seurasi vilkas keskustelu, johon kuulijakunta osallistui aktiivisesti.

Konferenssin esitelmöisijöiden yleisten aihepiirien mukaan näyttää siltä, että edelleen monet sosiaalishistoriaan liittyvät kysymykset ovat ajankohtaisia ja suosittuja tutkimusaiheita. Koska Yhdysvallat on todellisuudessa siirtolaisten ja näiden jälkeläisten maa, ja siirtolaisuus eri muodoissaan sinne on jatkuvaa ja jokapäiväistä, on etnisyydellä ja siirtolaisuudella vakiintunut paikkansa historiantutkimuksenkin kentässä. Uusimpina tutkimusaiheina näyttävät mukaan tulleen erilaiset vaikeasti tutkittavat oman aikamme ongelmista kiinnostuksen kohteiksi nousseet aiheet kuten esimerkiksi tautien historia. Näyttää myös siltä, että poliittinen historia, varsinkin diplomatia, on jälleen saamassa uutta ja vahvempaa suosiota historiantutkijoiden keskuudessa.